

Warszawa, dnia 31 stycznia 2015 r.

**Komenda Stołeczna Policji
ul. Nowolipie 2
00-150 Warszawa**

Zawiadamiający:

1. Stowarzyszenie Kolekcjonerzy Czasu
(stowarzyszenie zwykłe)
reprezentowane przez:
Przedstawiciela Stowarzyszenia
Annę Straszyńską

2. Fundacja „Łączka”
Aleja Prymasa Tysiąclecia 93/13
01-242 Warszawa
reprezentowana przez
radcę prawnego Annę Szelağ

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Działając na podstawie art. 304 § 1 Kodeksu postępowania karnego niniejszym zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 108 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przez właściciela budynku położonego w Warszawie przy ul. Strzeleckiej 8, One-Development sp. z o.o., poprzez naruszenie struktury zabytkowych pomieszczeń na skutek wykonywania w piwnicach budynku w dniu 28 stycznia 2015 r. prac remontowo-budowlanych, oraz zagrożeniem dalszą dewastacją zabytkowych pomieszczeń w przypadku kontynuowania prac remontowo budowlanych.

W oparciu o powyższe zawiadomienie wnoszę o :

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ab.'.

1. wszczęcie i przeprowadzenie postępowania karnego w sprawie,
2. **zabezpieczenie dowodów** poprzez podjęcie na podst. art. 308 Kodeksu postępowania karnego przez właściwe organy policji czynności mających na celu zabezpieczenie zdemontowanych drzwi w byłym areszcie śledczym oraz pozostałych elementów zabytku (fragmentów ściany) naruszonych w wyniku działań właściciela budynku w dniu 28 stycznia 2015 r. oraz zabezpieczenie miejsca popełnienia przestępstwa w związku z bezpośrednim zagrożeniem dalszego niszczenia zabytku,
3. przesłuchanie następujących świadków:
 - a) Anna Straszyńska,
 - b) Paweł Straszyński,
 - c) Agnieszka Murati,
 - d) Dr Tomasz Łabuszewski, Oddział IPN w Warszawie, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa
 - e) Rafał Nadolny, Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 03-373 Warszawa
 - f) Piotr Brabander, Stołeczny Konserwator Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 03-373 Warszawa
 - g) Paweł Lisiecki, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ, ul. Ks. Kłopotowskiego 15, 03-708 Warszawa
 - h) Rober Kazanecki, Radny Dzielnicy Praga – Północ, ul. Ks. Kłopotowskiego 15, 03-708 Warszawa
 - i) Krystyna Kiełbowicz,
 - j) Edward Gmurczyk,
4. przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do zawiadomienia, oraz innych dowodów wskazanych w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Według wydanego przez IPN w 2012 r. albumu: „Śladami Zbrodni. Przewodnik po miejscach represji komunistycznych lat 1944–1956”, budynek przy ul. Strzeleckiej 8 (według starego adresu przy ul. Środkowej 13) powstał w drugiej połowie lat 30 XX wieku. W zimie 1944/1945 obiekt ten stał się kwaterą główną NKWD na obszarze Polski lubelskiej. Zwożono tam aresztowanych żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego, w mieszkaniach zamienionych na pokoje przesłuchań prowadzono śledztwa. Przez zaadaptowane na podręczny areszt piwnice przewinęły się setki osób, skąd ekspediowano je do obozu NKWD w Rembertowie. Począwszy od lata 1945 r. gmach przy Strzeleckiej stracił stopniowo swoją rangę

w hierarchii sowieckich placówek operacyjno-śledczych. Ostatecznie latem 1945 r. przejął go Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie – wykorzystując jako jeden z „podręcznych” aresztów. Tę funkcję prawdopodobnie budynek pełnił do roku 1948, po czym został przekazany resortowemu kwaterunkowi i zasiedlony przez funkcjonariuszy UB i ich rodziny.

Kamienica w ostatnich latach została odzyskana przez dawnych właścicieli i sprzedana deweloperowi, który zdecydował się na przekształcenie go w apartamentowiec.

Decyzją Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 marca 2013 r. nr 186/2013, (kopia w załączeniu) szesnaście pomieszczeń piwnicznych wraz z korytarzem i schodami zostało objętych ochroną konserwatorską. Stwierdzono, że miejsca te stanowią unikalne świadectwa zbrodni NKWD i UB dokonywane na przebywających tam więźniach. Konserwator z nieznanymi przyczynami nie objął ochroną pozostałych piwnic, pomimo widniejących również tam śladów zbrodni (inskrpcji, w tym kalendarzy więziennych).

W dniu 18.11.2014 r. Stowarzyszenie Kolekcjonerzy Czasu złożyło do Wojewódzkiego Mazowieckiego Konserwatora Zabytków wniosek o objęcie ochroną konserwatorską wszystkich piwnic znajdujących się w kamienicy, w związku ze znajdującymi się w części nieobjętej ochroną konserwatorską licznymi inskrpcjami, które w równym stopniu, co pomieszczenia objęte ochroną konserwatorską stanowią ślady zbrodni komunistycznej. Wniosek Stowarzyszenia do dnia dzisiejszego pozostał bez odpowiedzi, pomimo upływu ustawowego terminu.

Stowarzyszenie Kolekcjonerzy Czasu zwrócili się również o pomoc i wsparcie do IPN, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Burmistrza Dzielnicy Praga Północ, Muzeum Niepodległości w Warszawie (kopie pism w załączeniu). Pisma te na dzień dzisiejszy również pozostały bez odpowiedzi. Stowarzyszenie Kolekcjonerzy Czasu zbierają podpisy pod petycją o objęcie ochroną konserwatorską całego obiektu. Na dzień złożenia zawiadomienia petycję podpisało ponad 2200 osób, co dowodzi, iż świadomość społeczna znaczenia tego miejsca dla historii jest duża.

W dniu 22 stycznia 2015 r. na terenie posesji przy ul. Strzeleckiej 8 zostało zamieszczone ogłoszenie informujące o rozpoczęciu przez One-Development sp. z o.o. robót remontowych na terenie posesji zgodnie z prawomocnym potwierdzeniem nr PZ-98/12 o przyjęciu zgłoszenia robót budowlanych, wydanym przez Wydział Architektury i Budownictwa Urzędu Dzielnicy Praga Północ. Prace modernizacyjne w rzeczywistości zostały rozpoczęte kilka dni wcześniej. Zawiadamiającemu nie jest wiadomo, czy inwestor uzyskał zgodę konserwatora zabytków na rozpoczęcie i wykonywanie prac budowlanych w otoczeniu zabytku, do czego zobowiązany jest na podstawie art. 36 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Rozpoczęte prace modernizacyjne prowadzone były początkowo w skrzydle budynku położonym od strony ul. Środkowej, w którego piwnicach nie ma śladów zbrodni komunistycznej. Skrzydło to wraz ze skrzydłem budynku położonym od strony ul. Strzeleckiej, w którym znajdują się ślady zbrodni komunistycznej, są ściśle ze sobą powiązane – jest to de facto jeden budynek.

W dniu 28 stycznia 2015 rano właściciel budynku rozpoczął w piwnicach, w których są ślady zbrodni komunistycznej roboty budowlane polegające na demontażu drzwi od byłych cel z widocznymi inskrypcjami i przeniesieniu je w nieznanne miejsce. W jednym przypadku została zniszczona ościeżnica, a cegły z muru, na których były inskrypcje więźniów leżały na ziemi.

Okoliczności powyższe stanowią fakty publicznie znane (np. publikacje portalu „wpolityce”, reportaż Telewizji Polskiej zamieszczony w Telewizyjnym Kurierze Warszawskim, wydanie z dnia 28 stycznia 2015 r., <http://warszawa.tvp.pl/18629561/28012015>

Na miejscu zdarzenia na skutek interwencji Stowarzyszenia Kolekcjonerzy Czasu pojawili się m.in. przedstawiciele prasy, telewizji, Burmistrz Dzielnicy Warszawa Praga Północ, pracownik IPN dr Tomasz Łabuszewski, Stołeczny Konserwator Zabytków, przedstawiciele Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Radny Dzielnicy Praga Północ Robert Kazanecki, Polityk Paweł Skupiński, Beata Sławińska wiceprezes Fundacji Łączka, Witalis Skorupka prezes Związku Więźniów Politycznych Skazanych na Karę Śmierci w Okresie Reżimu Komunistycznego oraz wiceprezes Warszawskiego Oddziału Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Miasto Jest Nasze.

Dr Tomasz Łabuszewski stwierdził w ww. reportażu, że IPN jest w posiadaniu pełnej dokumentacji fotograficznej tego miejsca, wskazującej, że w części piwnic nie objętych ochroną konserwatorską są również ślady zbrodni komunistycznej, a nawet w tej części jest więcej inskrypcji, niż w części wpisanej do rejestru zabytków, i działania konserwatora w tym zakresie, posiadającego również pełną dokumentację w tym zakresie są niezrozumiałe. Oświadczenie to jednoznacznie wskazuje, że pozostała część piwnic stanowiła również więzienie NKWD i UB i w związku z tym posiada unikalną wartość historyczną. Świadczy o tym również fakt, że IPN od 2008 r. próbuje doprowadzić do ustanowienia w tym miejscu izby pamięci.

Wg komentarza do art. 108 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (u.o.z.) autorstwa dr Marka Kulika (LEX/el., 2010), „Normatywną podstawę prawnej definicji zabytku stanowi art. 3 u.o.z. Jego pkt 1 stanowi, że zabytkiem jest „nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”. Artykuł 6 ustawy uszczegółowia definicję zabytku, stanowiąc:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

(...)

h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

(...)

g) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

(...)

Ustawa nie przewiduje jako konstytutywnej cechy zabytku wymogu wpisania go do rejestru. Rejestr jest prowadzony, jednak okoliczność, że dany przedmiot w nim nie figuruje, nie przesądza o tym, że nie

stanowi on zabytku. Rejestr ten natomiast pełni funkcję odwrotną, mianowicie wpis do rejestru przesądza o zabytkowym charakterze przedmiotów w nim wyszczególnionych

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż mimo nie objęcia przez konserwatora zabytków opieką pozostałej części piwnic w budynku przy ul. Strzeleckiej 8, obiekty te stanowią bezspornie zabytek, i jego niszczenie stanowi w myśl art. 108 u.o.z. przestępstwo.

Wobec uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa zachodzi konieczność wszczęcia i przeprowadzenia postępowania karnego w sprawie.

Załączniki:

1. odpis zaświadczenia Urzędu m.st. Warszawy o utworzeniu Stowarzyszenia Kolekcjonerzy Czasu
2. Odpis z KRS i pełnomocnictwo Fundacji Łączka
3. kopia decyzji WMKZ
4. kopie pism Stowarzyszenia Kolekcjonerzy Czasu skierowanych do WMKZ
5. kopie pism Stowarzyszenia Kolekcjonerzy Czasu skierowanych do IPN, ROPWiM, Burmistrza Dzielnicy Praga Północ, Muzeum Niepodległości w Warszawie
6. kopia planu (rzutu) piwnic przy ul. Strzeleckiej 8 (zaznaczona część objęta opieką konserwatora)

Zawiadamiający:

w imieniu Stowarzyszenia Kolekcjonerzy Czasu:

Anna Straszewska

w imieniu Fundacji Łączka

RADCA PRAWNY

Anna Szelaż
WA-5609

